

NAJvyšší KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: č. 933/01
Zo dňa: 27.08.2014

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 13
Počet príloh: -
Z-009193/2014/1015/ZFA

PROTOKOL

o výsledku kontroly

**Kontrola hospodárenia a ochrany aktív v oblasti informačno-komunikačných
technológií u vybraných správcov informačných systémov verejnej správy**

Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby

Bratislava, november 2014

Zhrnutie

Kontrola hospodárenia a ochrany aktív v oblasti informačno-komunikačných technológií u vybraných správcov informačných systémov verejnej správy bola vykonaná v Národnej agentúra pre sieťové a elektronické služby (ďalej len „NASES“) v súlade so zákonom NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a so štandardami, ktoré vychádzajú zo základných princípov kontroly (ISSAI 100 – 999) v rámci medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií a v súlade s plánom kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2014.

Predmetom kontroly bola správa majetku štátu, hospodárenie a nakladanie s majetkom štátu v oblasti informačno-komunikačných technológií (ďalej len „IKT“), dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pre oblasť informačných systémov verejnej správy, prevádzka informačných systémov verejnej správy (ďalej len „ISVS“) a kontrola bezpečnosti ISVS.

Pri kontrole inventarizácie majetku NASES bolo kontrolnou skupinou NKÚ SR zistené, že miestom uloženia odpisovaného dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku podľa inventúrneho súpisu nebolo skutočným miestom uloženia predmetného majetku. V danom prípade kontrolovaný subjekt postupoval v rozpore s ustanovením § 30 ods. 2 písm. d) zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve.

V zmysle § 21 ods. 12 písm. a) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 523/2004 Z. z. o RP“), zriaďovateľ príspevkovej organizácie Úrad vlády Slovenskej republiky je povinný ju zrušiť k 31. decembru roka, v ktorom zistí, že tržby príspevkovej organizácie nepokrývajú jej výrobné náklady v súlade s § 21 ods. 2 tohto zákona počas najmenej dvoch po sebe bezprostredne nasledujúcich rokoch. Kontrolovaný subjekt dosiahol v roku 2013 z podnikateľskej činnosti stratu vo výške 93 315,33 eur a k 30.9.2014 evidoval výsledok hospodárenia pred zdanením vo výške - 28 985,83 eur (strata). Kontrolná skupina NKÚ SR identifikovala riziko zrušenia NASES jeho zriaďovateľom podľa § 21 ods. 12 písm. a) zákona č. 523/2004 Z. z. o RP. Toto riziko je hodnotené NKÚ SR ako významné a veľmi vysoké.

Kontrolná skupina NKÚ SR preverovala v kontrolovanom subjekte dodržiavanie Zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 122/2013 Z. z. o OOU“) a zistila nedostatky formálneho charakteru v dokumentoch bezpečnostný projekt informačného systému osobných údajov a v evidenčnom liste osobných údajov.

Kontrolnej skupine neboli predložené poučenia osôb, ktoré spracúvali osobné údaje do roku 2013, čo bolo v rozpore s § 76 ods. 3. zákona č. 122/2013 Z. z. o OOU, ktorý bol účinný od 01.07.2013.

Bezpečnostná smernica o ochrane osobných údajov nebola kontrolnej skupine NKÚ SR predložená v rámci vyžiadania interných predpisov. Zistený stav nebol v súlade s § 5 ods. 1 písm. d) vyhlášky Úradu na ochranu osobných údajov SR č. 164/2013 Z. z., účinnej od 01.05.2014 (ďalej len „vyhláška č. 164/2013 Z. z.“), ktorá bola účinná od 01.07.2013.

Kontrolou bol zistený nesúlad s § 41 písm. c) výnosu MF SR č. 55/2014 Z. z. o štandardoch pre informačné systémy verejnej správ a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov (ďalej len „výnos MF SR č. 55/2014 Z. z. o štandardoch pre ISVS“) nakoľko NASES nemal určený postup a zodpovednosť v súvislosti

s pridelovaním prístupových práv používateľom. Taktiež bol zistený nesúlad s § 41 písm. j) výnosu MF SR č. 55/2014 Z. z. o štandardoch pre ISVS nakoľko NASES nemal upravené vedenie formalizovanej dokumentácie prístupových práv všetkých používateľov informačných systémov prevádzkovaných NASES.

Odporúčania na riešenie zistených nedostatkov:

1. Prijat' účinné opatrenia na zamedzenie straty z podnikateľskej činnosti NASES za rok 2014.
2. Prijat' opatrenia na elimináciu rizík, ktoré by mohli spôsobiť neukončenie projektov „Elektronické služby spoločných modulov a prístupových komponentov“ časť I. a II. v zmluvne stanovenom termíne.
3. Po ukončení IKT projektov prijať také opatrenia, aby bola zabezpečená plynulá, bezpečná a spoľahlivá prevádzka informačných systémov prevádzkovaných NASES, vrátane organizačného, odborného a technického zabezpečenia.

**Protokol
o výsledku kontroly**

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. **933/01** z/zo 27.08.2014 vykonali:

Ing. František Žabka, vedúci kontrolnej skupiny
Ing. Zuzana Martincová, členka kontrolnej skupiny

kontrolu hospodárenia a ochrany aktív v oblasti informačno-komunikačných technológií u vybraných správcov informačných systémov verejnej správy, ktorej účelom bolo preveriť stav dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov, správy a ochrany aktív v oblasti informačno-komunikačných technológií (IKT) vo vzťahu k zabezpečeniu a ochrane aktív IKT.

Kontrola bola vykonaná v čase od 22.09.2014 do 30.11.2014 v kontrolovanom subjekte

**Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby
Kollárova 8, Trnava
IČO: 42156424**

za kontrolované obdobie: roky 2012- 2014, v prípade potreby aj predchádzajúce obdobie.

Predmetom kontroly bolo:

1. Správa majetku štátu, hospodárenie a nakladanie s majetkom štátu v oblasti IKT
2. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pre oblasť informačných systémov verejnej správy (ISVS)
3. Prevádzka ISVS
4. Bezpečnosť ISVS

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Správa majetku štátu, hospodárenie a nakladanie s majetkom štátu v oblasti IKT

Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby (ďalej ako „NASES“) bola zriadená Zriaďovacou listinou zo dňa 18. decembra 2008 podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o RP s účinnosťou 1. januára 2009 ako príspevková organizácia Úradu vlády Slovenskej republiky (ďalej ako „ÚV SR“) za účelom plnenia odborných úloh v oblasti informatizácie spoločnosti vyplývajúcich zo zákona č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 275/2006 Z. z. o ISVS“), správy a prevádzkovania elektronických komunikačných sietí a služieb, pre ÚV SR (ktoré Úradu vlády SR vyplývajú z § 24 ods. 3 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, ako aj §4a zákona č. 275/2006 Z. z. o ISVS), a aj pre ostatné orgány štátnej správy, právnické osoby a fyzické osoby, ktoré požadujú informácie, údaje z informačných systémov, databáz a registrov verejnej správy.

Štatutárnym orgánom NASES je generálny riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva vedúci ÚV SR. Na plnenie činnosti NASES dohliada dozorná rada. Postavenie, pôsobnosť, zloženie a činnosť dozornej rady upravuje štatút príspevkovej organizácie NASES.

NASES hospodári s majetkom štátu najmä podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o RP a zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu“). NASES môže vykonávať podnikateľskú činnosť nad rámec svojej činnosti len so súhlasom zriaďovateľa.

V čase výkonu kontroly mal kontrolovaný subjekt v platnosti Smernicu č. 3/2012 generálneho riaditeľa Národnej agentúry pre sieťové a elektronické služby z 01.05.2012 o správe a evidencii dlhodobého hmotného a nehmotného majetku a o inventarizácii majetku agentúry (ďalej len „smernica č. 3/2012“), ktorá bola účinná od 01.05.2012.

Smernica č. 3/2012 zabezpečovala plnenie zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve“) a zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu.

Článok 2 smernice č. 3/2012 upravoval rozdelenie majetku v správe NASES. Dlhodobý hmotný majetok (ďalej len „DHM“) v obstarávacej cene od 1 700,00 eur bez DPH pri dobe použiteľnosti viac ako jeden rok sa účtuje v účtovnej skupine 02 – Dlhodobý hmotný majetok.

Dlhodobý nehmotný majetok (ďalej len „DNM“), ktorého doba použiteľnosti je viac ako jeden rok a jeho obstarávacia cena je od 2 400,00 eur bez DPH sa účtuje v účtovnej skupine 01 – Dlhodobý nehmotný majetok.

Drobný nehmotný majetok, ktorého obstarávacia cena je do 2 400,00 eur bez DPH sa účtuje priamo do nákladov na účet 518 – Ostatné služby. Drobný hmotný majetok, ktorého obstarávacia cena je do 1 700,00 eur bez DPH sa účtuje priamo do nákladov na účet 501 – Spotreba materiálu.

V účtovnej triede 0 – Dlhodobý majetok viedol NASES v rokoch 2012 až 2014 DNM a DHM. V rámci DNM viedol NASES softvér na účte 013 - Softvér.

Tabuľka č. 1: Prehľad o pohybe obstarávacích cien na účte 013 - Softvér

Účtovné obdobie	Obstarávacia cena k bezprostredne predchádzajúcemu účtovnému roku (v eur)	Presuny (+ / -, v eur)	Obstarávacia cena k 31.12. účtovného obdobia (v eur). V roku 2014 do 30.09.2014
2012	157 080,00	0,00	157 080,00
2013	157 080,00	6 181 701,22	6 338 781,22
2014	6 338 781,22	800 164,14	7 138 945,36

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Tabuľka č. 2: Stav na účte 013 – Softvér ku koncu účtovného rokov 2012, 2013 a k dátumu 30.09.2014

Účtovné obdobie	Analytický účet „Softvér“	Stav k 31.12.2012 (v eur)	Stav k 31.12.2013 (v eur)	Stav k 30.09.2014 (v eur)
013 001	obst. NASES	157 080,00	192 542,00	192 542,00
013 101	OPIS ITMS 21110120025 – Modul IAM	-	4 458 747,22	4 458 747,22
013 109	OPIS ITMS 21110120025 - Modul PK	-	1 285 407,56	1 285 407,56
013 219	UPVS II OPIS ITMS 21110120028 – Modul PK	-	30 192,44	30 192,44
013 223	UPVS II OPIS ITMS 21110120028 – Modul UP	-	360 000,00	360 000,00
013 301	BroadBand	-	11 892,00	11 892,00
013 401	IS PEP, ITMS 21110120040	-	-	800 164,14
Spolu:		157 080,00	6 338 781,22	7 138 945,36

Hodnota obstarávacích cien softvéru bola v roku 2012 vo výške 157 080,00 eur. Počiatočná hodnota obstarávacích cien bola na začiatku roku 2013 vo výške 157 080,00 eur, prírastky boli vo výške 6 181 701,22 eur. Ku koncu roka 2013 evidoval NASES softvér, ktorého obstarávacia hodnota bola vo výške 6 338 781,22 eur. K 30.09.2014 NASES evidoval NASES softvér, ktorého obstarávacia hodnota bola vo výške 7 138 945,36 eur.

V rámci DHM viedol NASES samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí na účte 022 – Samostatne hnutelné veci a súbory hnutelných vecí.

Tabuľka č. 3: Prehľad o pohybe obstarávacích cien na účte 022 – Samostatne hnutelné veci a súbory hnutelných vecí

Účtovné obdobie	Obstarávacia cena k bezprostredne predchádzajúcemu účtovnému roku (v eur)	Presuny (+ / -, v eur)	Obstarávacia cena k 31.12. účtovného obdobia (v eur). V roku 2014 do 30.09.2014.
2012	552 509,03	2 590 479,38	3 142 988,41
2013	3 142 988,41	2 140 867,86	5 283 856,27
2014	5 283 856,27	1 497 157,57	6 781 013,84

Tabuľka č. 4: Stav na účte 022 – Samostatne hnuteľné veci a súbory hnuteľných vecí ku koncu účtovného obdobia rokov 2012, 2013 a k dátumu 30.09.2014

Účet	Analytický účet „Sam. hnuteľné veci a súbory hnuteľ. vecí“	Stav k 31.12.2012 (v eur)	Stav k 31.12.2013 (v eur)	Stav k 30.09.2014 (v eur)
022 001	DELIMITÁCIA UV	472 687,78	472 687,78	472 687,78
022 002	obstaranie NASES	79 821,25	81 766,04	108 343,06
022 101	projekt ÚPVS I. hardware	2 577 017,61	2 577 017,61	2 577 017,61
022 201	projekt ÚPVS II. hardware	-	2 112 662,47	2 112 662,47
022 301	BroadBand	-	11 958,00	23 954,04
022 901	NASES podn. činnosť	13 461,77	27 764,37	887 313,02
022 401	IS PEP, ITMS: 21110120040	-	-	599 035,86
Spolu:		3 142 988,41	5 283 856,27	6 781 013,84

Hodnota obstarávacích cien samostatne hnuteľných vecí a súborov hnuteľných vecí bola v roku 2012 vo výške 552 509,03 eur, prírastky boli vo výške 2 590 479,38 eur. Ku koncu roka 2012 evidoval NASES samostatné hnuteľné veci a ich súbory, ktorých obstarávacía hodnota bola vo výške 3 142 988,41 eur.

Počiatková hodnota obstarávacích cien samostatne hnuteľných vecí a ich súborov bola na začiatku roku 2013 vo výške 3 142 988,41, prírastky boli vo výške 2 140 867,86 eur. Ku koncu roka 2013 evidoval NASES samostatne hnuteľné veci a ich súbory, ktorých obstarávacía hodnota bola vo výške 5 283 856,27 eur. K 30.09.2014 NASES evidoval samostatne hnuteľné veci a ich súbory, ktorých obstarávacía hodnota bola vo výške 6 781 013,84 eur.

Zaraďovanie dlhodobého majetku NASES a jeho evidenciu v čase výkonu kontroly upravovali Článok 3 Smernice č. 3/2012 a Článok 7 Smernice č. 5/2012 generálneho riaditeľa Národnej agentúry pre sieťové a elektronické služby zo dňa 31.12.2012 Podpisový poriadok a zásady obehu účtovných dokumentov (ďalej len „smernica č. 5/2012“), ktorá bola účinná od 02.01.2013.

Kontrolná skupina NKÚ SR žiadala od kontrolovaného subjektu predložiť zaraďovacie protokoly IKT.

Kontrolnej skupine boli predložené zaraďovacie protokoly samostatne hnuteľných vecí a ich súborov zaradených k 31.12.2013 v celkovej hodnote 4 808 969,49 eur, pričom NASES mal k 31.12.2013 zaradené samostatne hnuteľné veci a ich súbory v celkovej výške 5 283 856,27 eur. Protokoly o zaradení samostatne hnuteľných vecí a ich súborov v roku 2014 kontrolnej skupine neboli predložené. K 30.09.2014 NASES evidoval samostatne hnuteľné veci a ich súbory, ktorých obstarávacía hodnota bola vo výške 6 781 013,84 eur, znamená to, že kontrolnej skupine boli predložené zaraďovacie protokoly k samostatne hnuteľným veciam a ich súborom v celkovej hodnote 1 972 044,35 eur.

Kontrolnej skupine neboli predložené zaraďovacie protokoly softvéru v celkovej hodnote 800 164,14 eur. K 30.09.2014 NASES evidoval NASES softvér, ktorého obstarávacía hodnota bola vo výške 7 138 945,36 eur, kontrolnej skupine boli predložené protokoly o zaradení softvéru v celkovej výške 6 338 781,22 eur.

Ďalej kontrolná skupina zistila, že na účte 041 – obstaranie DNM bol účtovaný DNM, ktorý v zmysle § 26 Opatrenia MF SR č. 16786/007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové

organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky (ďalej len „opatrenie MF SR“) mal byť uvedený do užívania, nakoľko boli zabezpečené všetky jeho technické funkcie potrebné na jeho užívanie a prevádzku. Jedná sa najmä o DNM, ktorý zabezpečuje plnenie povinnosti správcu Ústredného portálu verejnej správy (Úrad vlády Slovenskej republiky) vyplývajúce najmä z § 11-13 a § 60 ods. 9 Zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) (ďalej len „zákon č. 305/2013 Z. z.).

Kontrolná skupina NKÚ SR ďalej preverila vykonanie inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov v za roky 2012 a 2013.

Inventarizáciu majetku NASES upravoval Článok 7 Smernice č. 3/2012. Kontrolou bola preverená dokumentácia k vykonaným inventarizáciám za roky 2012 a 2013. Inventarizácia za roky 2012 a 2013 bola vykonaná na základe príkazu generálneho riaditeľa NASES na vykonanie inventarizácie majetku a záväzkov NASES a porovnanie s účtovným stavom ku dňom 31.12.2012 a 31.12.2013. Príkazmi generálneho riaditeľa NASES z 31.01.2013 a 31.01.2014 boli určené osoby zodpovedné za zistenie skutočného stavu jednotlivých druhov majetku a osoby zodpovedné za inventarizáciu jednotlivých druhov majetku. V rámci inventarizácie za roky 2012 a 2013 neboli zistené inventarizačné rozdiely.

Pri kontrole inventarizácie majetku NASES bolo kontrolnou skupinou NKÚ SR zistené, že miestom uloženia odpisovaného dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku podľa inventúrneho súpisu nebolo skutočným miestom uloženia predmetného majetku. V danom prípade kontrolovaný subjekt postupoval v rozpore s ustanovením § 30 ods. 2 písm. d) zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve.

NASES hospodári podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o RP. Kontrolná skupina preverovaním Výkazu ziskov a strát k 31.12.2012, Výkazu ziskov a strát k 31.12.2013 a Hlavnej knihy k 30.09.2014 zistila skutočnosti uvedené nižšie.

Tabuľka č. 5: Výsledok hospodárenia podnikateľskej činnosti pred zdanením za roky 2012, 2013 a k 30.09.2014

Výkaz ziskov a strát k dátumu	Tržby z podnikateľskej činnosti (v eur)	Náklady podnikateľskej činnosti (v eur)	Výsledok hospodárenia pred zdanením (v eur)
31.12.2012	113 172,35	84 820,09	28 369,26
31.12.2013	97 120,00	190 435,33	- 93 315,33
k 30.9.2014	160 108,35	189 094,18	- 28 985,83

K 31.12.2012 NASES vykázal tržby z podnikateľskej činnosti vo výške 113 172,35 eur a náklady na podnikateľskú činnosť vo výške 84 820,09 eur, teda výsledok hospodárenia podnikateľskej činnosti NASES pred zdanením bol v roku 2012 vo výške 28 369,26 eur.

K 31.12.2013 NASES vykázal tržby z podnikateľskej činnosti vo výške 113 172,35 eur, náklady na podnikateľskú činnosť vo výške 190 435,33 eur. Výsledok hospodárenia v roku 2013 z podnikateľskej činnosti bol vo výške - 93 315,33 eur (strata).

K 30.09.2014 NASES evidoval tržby z podnikateľskej činnosti vo výške 160 108,35 eur, náklady podnikateľskej činnosti vo výške 189 094,18 eur. Výsledok hospodárenia k 30.09.2014 z podnikateľskej činnosti bol vo výške - 28 985,83 eur (strata).

V zmysle § 21 ods. 12 písm. a) zákona č. 523/2004 Z. z. o RP, zriaďovateľ príspevkovej organizácie Úrad vlády Slovenskej republiky je povinný ju zrušiť

k 31. decembru roka, v ktorom zistí, že tržby príspevkovej organizácie nepokrývajú jej výrobné náklady v súlade s § 21 ods. 2 tohto zákona počas najmenej dvoch po sebe bezprostredne nasledujúcich rokov. Nakoľko kontrolovaný subjekt dosiahol v roku 2013 z podnikateľskej činnosti stratu vo výške 93 315,33 eur a k 30.9.2014 evidoval výsledok hospodárenia pred zdanením vo výške - 28 985,83 eur (strata). Kontrolná skupina NKÚ SR identifikovala riziko zrušenia NASES jeho zriaďovateľom podľa § 21 ods. 12 písm. a) zákona č. 523/2004 Z. z. o RP. Toto riziko je hodnotené NKÚ SR ako významné a veľmi vysoké.

V zmysle článku 5 Bezpečnostnej politiky NASES č. 12/2014 zo dňa 18. marca 2014 (ďalej len „bezpečnostná politika“) aktívum je všetko, čo má pre NASES hodnotu. Za aktíva sa považujú predovšetkým informácie a prostriedky, ktoré zabezpečujú ich zber, uchovávanie, ochranu a prezentáciu. Za bezpečnosť každého aktíva zodpovedal jeho určený správca.

NASES mal identifikované nasledovné aktíva:

- Informačné aktíva – databázy, súbory dát, systémová dokumentácia, kontrakty, zmluvy o dielo, užívateľské návody, papierové dokumenty;
- Softvér – operačné systémy, aplikačný softvér, nástroje, utility;
- Fyzické aktíva – počítače, siete, komunikačné zariadenia, prenosné médiá;
- Služby – teplo, svetlo, voda, priestory;
- Ľudské zdroje – osobné spisy zamestnancov, mzdové dokumenty.

Bezpečnostná politika obsahovala opatrenia za zabezpečenie ochrany vyššie uvedených aktív.

2. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pre oblasť informačných systémov verejnej správy (ISVS)

Kontrolná skupina NKÚ SR preverovala v kontrolovanom subjekte dodržiavanie Zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 122/2013 Z. z. o OOÚ“).

Bezpečnostný projekt na ochranu osobných údajov NASES (ďalej len „bezpečnostný projekt“) bol vypracovaný dňa 31.03.2014 v súlade s § 76 ods. 7 zákona č. 122/2014 Z. z. o OOÚ z 30. apríla 2013, ktorý bol účinný od 01.07.2013 a Vyhlášky č. 164/2013 Z. z. Úradu na ochranu osobných údajov SR z 13. júna 2013, ktorá bola účinná od 01.07.2013.

V zmysle § 5 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 164/2013 Z. z. Úradu na ochranu osobných údajov SR, účinnnej od 01.05.2014 (ďalej len „vyhláška č. 164/2013 Z. z.“), má bezpečnostný projekt informačného systému obsahovať názov informačného systému, na ktorý sa vzťahuje.

Kontrolná skupina NKÚ SR odporúča v úvode bezpečnostného projektu uviesť názov informačného systému, na ktorý sa vzťahuje.

V zmysle § 5 ods. 3 vyhlášky č. 164/2013 Z. z. analýza bezpečnosti informačného systému je podrobný rozbor stavu bezpečnosti informačného systému s vymedzením rozsahu jeho odolnosti a zraniteľnosti.

Kontrolná skupina NKÚ SR odporúča vypracovať analýzu bezpečnosti informačného systému v zmysle § 5 ods. 3 písm. a) až e) vyhlášky č. 164/2013 Z. z.

Kontrolnou skupinou NKÚ SR boli ďalej zistené nasledovné formálne nedostatky bezpečnostného projektu ako napr.:

- V zákone č. 122/2013 Z. z. o OOÚ je uvedené slovo „poškodením“ a v bezpečnostnom projekte sa vyskytlo „po škodením“ čo by v určitých kontextoch mohlo dávať iný význam.

- V bezpečnostnom projekte je uvedená časť zo zákona č. 122/2013 Z. z. o OOÚ „inými spôsobmi spracúvania“ ale v § 19 zákona č. 122/2013 Z. z. o OOÚ je uvedené „inými neprípustnými spôsobmi spracúvania“
- V bezpečnostnom projekte je zavedená skratka „NASES“ ale v texte je uvádzané. „... používanie osobných údajov v rámci výkonu činnosti akciovej spoločnosti.“.
- V bezpečnostnom projekte sú zavedené skratky, ktoré nie sú vysvetlené.
- Pri sídle NASES nie je uvedené mesto, v ktorom sa nachádza sídlo spoločnosti.

Kontrolná skupina NKÚ SR odporúča zapracovať do bezpečnostného projektu vyššie uvedené formálne nedostatky.

Na základe poskytnutého stanoviska, NASES nemá poverenú zodpovednú osobu výkonom dohľadu nad ochranou osobných údajov a za výkon dohľadu zodpovedá prevádzkovateľ a NASES nemá žiadny informačný systém, ktorý podlieha oznamovacej povinnosti.

V zmysle § 23 ods. 3 zákona č. 122/2013 Z. z. o OOÚ ak prevádzkovateľ nepoverí zodpovednú osobu podľa § 23 ods. 2 zákona č. 122/2013 Z. z. o OOÚ, je povinný oznámiť Úradu na ochranu osobných údajov SR tie informačné systémy, ktoré podľa zákona č. 122/2013 Z. z. o OOÚ podliehajú oznamovacej povinnosti podľa § 34. Oznamovacia povinnosť nemusí platiť automaticky na všetky informačné systémy ak nie je poverená zodpovedná osoba v zmysle zákona č. 122/2013 Z. z. o OOÚ nakoľko oznamovacia povinnosť sa nevzťahuje na informačné systémy, ktoré obsahujú osobné údaje, ktoré sa spracúvajú na základe zákona, priamo vykonateľného právne záväzného aktu Európskej únie alebo medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná (§ 34 ods. 2 písm. d) zákona č. 122/2013 Z. z. o OOÚ) ale o informačných systémoch, ktoré nepodliehajú oznamovacej povinnosti je prevádzkovateľ povinný viesť evidenciu (§ 43 zákona č. 122/2013 Z. z. o OOÚ).

Od 01.07.2014 do poverenia zodpovednej osoby výkonom dohľadu nad ochranou osobných údajov mal NASES oznamovaciu povinnosť voči Úradu na ochranu osobných údajov SR na všetky informačné systémy, v ktorých spracúva osobné údaje. NASES spracúva osobné údaje aspoň v informačnom systéme, v ktorom spracúva personálnu a mzdovú agendu.

V zmysle § 76 ods. 3 zákona č. 122/2013 Z. z. o OOÚ prevádzkovateľ je povinný vykonať poučenie oprávnených osôb do 6 mesiacov odo dňa účinnosti zákona č. 122/2013 Z. z. o OOÚ, t.j. do konca roku 2013.

Kontrolnej skupine boli predložené dve poučenia osôb, ktoré spracúvali osobné údaje až od 24.03.2014. Kontrolnej skupine neboli predložené poučenia osôb, ktoré spracúvali osobné údaje do roku 2013, čo bolo v rozpore s § 76 ods. 3. zákona č. 122/2013 Z. z. o OOÚ, ktorý bol účinný od 01.07.2013.

Ďalej kontrolou bolo zistené, že poučenie oprávnených osôb bolo uvedené ako „Príloha č. 2 k Bezpečnostnej smernici o ochrane osobných údajov“ a aj v poučení sa okrem iného píše, že oprávnená osoba je v súvislosti so spracúvaním osobných údajov povinná rešpektovať príslušné povinnosti formulované prevádzkovateľom, najmä v rámci a) Bezpečnostná smernica o ochrane osobných údajov.

Bezpečnostná smernica o ochrane osobných údajov nebola kontrolnej skupine NKÚ SR predložená v rámci vyžiadania interných predpisov. Zistený stav nebol v súlade s § 5 ods. 1 písm. d) vyhlášky 164/2013 Z. z., ktorá bola účinná od 01.07.2013.

V poučení oprávnených osôb je názov informačného systému uvedený ako „OMEGA“, pričom v bezpečnostnom projekte je uvedený názov „OLYMP“ a ešte názov

„Personálna a mzdová agenda“, v evidenčnom liste systému osobných údajov s názvom „Ekonomický softvér OLYMP – Mzdy a personalistika ...“ je uvedený „Ekonomický softvér OLYMP – Mzdy a personalistika ...“.

Kontrolná skupina NKÚ SR odporúča zosúladiť názov v poučení s evidenčným listom a aj v ostatných častiach bezpečnostného projektu.

Kontrolou predloženého evidenčného listu informačného systému osobných údajov s názvom „Ekonomický softvér OLYMP – Mzdy a personalistika ...“ (ďalej len „evidenčný list“) bolo zistené nasledovné:

- Nie je uvedené meno štatutárneho orgánu prevádzkovateľa (alebo osoba oprávnená konať v jeho mene).
- Právny základ spracúvania osobných údajov nie je dostatočne uvedený nakoľko nie je právny základ iba „Zákonník práce“ ako je uvedené ale aj zákon o zdravotnom poistení, zákon o sociálnom poistení, o dani, atď.
- Nesprávne označenie bezpečnostných opatrení. V uvedenom informačnom systéme sa spracúvajú osobné údaje a aj osobitná kategória osobných údajov k čomu bol aj vypracovaný bezpečnostný projekt.
- Nesprávne uvedené poskytovanie osobných údajov, kde je uvedené že „Neposkytuje sa“. Údaje sa poskytujú napr.: Sociálnej poisťovni, zdravotným poisťovni, atď.

Kontrolná skupina odporúča dopracovať všetky vyššie uvedené nedostatky v evidenčnom liste.

Ďalej bolo zistené, že v internom predpise Bezpečnostná politika NASES č. 12/2014 zo dňa 18. marca 2014 v článku 7 Ochrana údajov je okrem iného aj uvedené, že mali byť vydané príslušné predpisy, kde je uvedená aj „smernica Ochrana osobných údajov“. Uvedená smernica nebola predložená kontrolnej skupine NKÚ SR.

3. Prevádzka ISVS

V čase výkonu kontroly mal kontrolovaný subjekt v platnosti Organizačný poriadok, v ktorom boli stanovené činnosti pre zabezpečenie prevádzky ISVS nasledovnými organizačnými odbormi.

Odbor rozvoja a implementácie služieb, ktorý najmä zodpovedá za komplexné zabezpečovanie prác súvisiacich s implementáciou, monitorovaním a financovaním projektov OPIS „Elektronické služby spoločných modulov a prístupových komponentov“ časť I. a II.

Odbor prevádzky e-GOV, ktorý zodpovedá za zverejňovanie a aktualizáciu informačných obsahov ÚPVS, koordináciu implementácie nových elektronických služieb a ich správu na ÚPVS a zabezpečuje prevádzku Ústredného kontaktného centra.

Odbor prevádzky služieb, ktorý plní úlohy v oblasti prevádzky infraštruktúry NASES. Úlohou tohto odboru je pre každú oblasť elektronických služieb zabezpečiť vysoko odbornú kvalitnú prevádzku a dodržiavanie garantovaných prevádzkových parametrov týchto služieb.

Kontrolou bolo zistené, že na základe „Dodatku č. 4 Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. Z2111012002501 zo dňa 08. augusta 2012 (ďalej len „Zmluva“) v znení Dodatku č. 1 zo dňa 11.9.2012 („ďalej len Dodatok č. 1“), v znení Dodatku č. 2 zo dňa 30.11.2012 („ďalej len Dodatok č. 2“) a v znení Dodatku č. 3 zo dňa 10.02.2014 („ďalej len Dodatok č. 3“) na realizáciu aktivít projektu: Elektronické služby spoločných modulov ÚPVS a prístupových komponentov (ďalej len „Projekt“), kód ITMS Projektu: 21110120025“ a „Dodatku č. 3 Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. Z2111012002801 zo dňa 06. decembra 2012 (ďalej len „Zmluva“)

na realizáciu aktivít projektu: Elektronické služby spoločných modulov ÚPVS a prístupových komponentov (II. časť) (ďalej len „Projekt“), kód ITMS Projektu: 21110120028“, ktoré sa stali účinné od 01.08.2014 sa NASES zaväzuje prijať poskytnuté nenávratné finančné prostriedky a použiť ich v súlade s podmienkami stanovenými v týchto Zmluvách a aktivitu Projektov realizovať riadne a včas, avšak najneskôr v termíne ukončenia realizácie aktivít Projektov, t.j. do 31.12.2014.

Ďalej kontrolou bolo zistené, že v čase výkonu kontroly neboli ukončené všetky realizácie aktivít projektov „Elektronické služby spoločných modulov a prístupových komponentov“ časť I. a II. Prevádzka týchto projektov počas implementácie je zabezpečovaná v dvoch dátových centrách A a B a ich komunikácia je zabezpečená cez infraštruktúru GOVNET. Pre zabezpečenie prevádzky jedného z dátových centier, NASES uzavrel zmluvu o nájme nebytových priestorov za účelom využitia pre umiestnenie a prevádzku telekomunikačnej technológie s účinnosťou od 01.04.2014. V nájme nebytových priestorov je zahrnuté poskytovanie aj ďalších služieb, najmä pripojenie do verejnej elektronickej komunikačnej siete, vykurovanie a chladenie, dodávka elektrickej energie a správa budovy.

4. Bezpečnosť ISVS

V čase výkonu kontroly mal kontrolovaný subjekt v platnosti Organizačný poriadok, v ktorom boli stanovené činnosti pre zabezpečenie bezpečnosti informačných systémov verejnej správy „Oddelením štandardov, bezpečnosti, procesu a auditu“ a „Oddelením informačnej bezpečnosti“. Oddelenie informačnej bezpečnosti je zodpovedné za bezpečnosť informačných systémov v doménach telekomunikačnej, bezdrôtovej, sieťovej bezpečnosti. Pre tento účel vykonáva konzultácie ku spúšťaným projektom, sieťovej architektúre a aplikáciám z hľadiska informačnej bezpečnosti, vykonáva bezpečnostné testy sietí, serverov a aplikácií.

Riadenie prístupu do informačných systémov NASES upravuje príloha č. 1, časť tretia bezpečnostnej politiky. Kontrolou bol zistený nesúlad s § 41 písm. c) výnosu MF SR č. 55/2014 Z. z. o štandardoch pre ISVS nakoľko NASES nemal určený postup a zodpovednosť v súvislosti s prideľovaním prístupových práv používateľom. Taktiež bol zistený nesúlad s § 41 písm. j) výnosu MF SR č. 55/2014 Z. z. o štandardoch pre ISVS nakoľko NASES nemal upravené vedenie formalizovanej dokumentácie prístupových práv všetkých používateľov informačných systémov prevádzkovaných NASES.

V zmysle § 4a zákona č. 275/2006 Z. z. o ISVS úrad vlády SR vykonáva správu, prevádzku a rozvoj GOVNET-u. Úrad vlády SR zabezpečuje úlohy národného prevádzkovateľa centrálnej infraštruktúry a centrálnej komunikačnej infraštruktúry SR pre verejnú správu.

Predmetom činnosti NASES je podľa Čl. III písm. d) správa, prevádzkovanie a rozvoj vládnej siete GOVNET a písm. e) prevádzkovanie a rozvoj Ústredného portálu verejnej správy, poskytovanie služieb Ústredného portálu, centrálnej elektronickej podateľne a platobného portálu verejnej správy.

Kontrolou bola preverená fyzická bezpečnosť informačno-komunikačných technológií a bolo zistené, že najdôležitejšie komponenty informačného systému verejnej správy boli chránené pred nepriaznivými prírodnými vplyvmi a vplyvmi prostredia, možnými dôsledkami havárií technickej infraštruktúry a fyzickým prístupom nepovolaných osôb. Záložné kapacity

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

informačného systému verejnej správy zabezpečujúce funkčnosť boli umiestnené v dostatočne vzdialenej sekundárnej lokalite. Primárna lokalita bola zabezpečená pred výpadkom zdroja elektrickej energie z dvoch nezávislých zdrojov elektrickej energie.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa: 30.11.2014

Ing. František Žabka
vedúci kontrolnej skupiny

Ing. Zuzana Martincová
člen kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa: 01.12.2014

Mgr. Rastislav Janota
generálny riaditeľ NASES